

Gelukkig zijn

Door: Hein de Haan

De Bijbelverzen in dit artikel kunnen afkomstig zijn uit verschillende Nederlandse vertalingen.

Maar vaak geef ik de voorkeur aan de letterlijke vertaling van het Hebreeuws of Grieks.

Liever gebruik ik de naam van God, Yahweh, dan de weergave met HERE.

Daarnaast hou ik ervan om *Gij* te vervangen door *U*, en *gij* door *jij* of *jullie*.

Ik wens je veel leesgenoegen – Hein.

Westerse invloed, ook op ons als gelovigen

De één ziet in *gelukkig zijn* het helemaal over de top vol verrukking zijn. Dus gewoon: de ordinaire kick. De ander vindt dat extreem en gaat simpel voor een voldaan gevoel, het prettige goede gevoel. Vrijwel in alle gevallen ligt de verwachting van *gelukkig zijn* echter binnen de ervaring, oftewel het gevoel/de emotie.

In de Bijbel ligt de nadruk echter TOTAAL NIET op de beleving/het gevoel/de emotie. In het Hebreeuws van het Oude Testament wijst *gelukkig zijn* op het *recht gezet zijn/worden*. In het Grieks van het Nieuwe Testament wijst *gelukkig zijn* op het *lukken/gelukt zijn*. Hierover doordenkend zullen we tot ongekende hoogten opklimmen betreffende het slagen van het plan van God. Maar daarover later. Het is in de Bijbel dus telkens een concreet feit, wat er plaatsvindt/plaats heeft gevonden, en het heeft op zich dus geen relatie met het welbevinden/de prettige beleving van de persoon in kwestie. Dat is tamelijk revolutionair in onze westerse zucht naar het geluksgevoel.

Het simpele nazoeken in een encyclopedie levert al gelijk deze westerse emotie invulling op. Wat zegt bijvoorbeeld Wikipedia over *Geluk*?

'Geluk (of gelukkig zijn) kan gedefinieerd worden als het tevreden zijn met de huidige levensomstandigheden. Hierbij kunnen er diverse positieve emoties aanwezig zijn, zoals vreugde, vredigheid, ontspannenheid en vrolijkheid. Gelukkig zijn is het tegengestelde van ongelukkig zijn, wat bestaat uit een gevoel van ontevredenheid, en vaak samengaat met depressie, overspannenheid, woede of verdriet.'

Eigenlijk hoeft het niet duidelijker. In onze westerse wereld is geluk zondermeer het blijde gevoel, het tevreden gevoel, het ontspannen gevoel, het vrolijke gevoel. In mijn studie zal ik aantonen dat dit in radicale aanvaring komt met het Bijbelse beeld van geluk. Maar eerst nog even mijn eigen onderzoekje op dit gebied. Het is namelijk dan wel in de maatschappij gebruikelijk om geluk als een emotionele ervaring te omschrijven, maar vinden we dit ook terug onder de christenen? Nog verder gespecificeerd vroeg ik me af of dit taalgebruik ook onder gelovigen gemeengoed is, die toch vertrouwd zijn om alles Bijbels te toetsen? Vandaar mijn eigen zeer klein onderzoekje op Facebook.

Op Facebook stelde ik de vraag wat *gelukkig zijn* voor de mensen betekent. Daar kwamen soms wat grappig bedoelde, soms wat ernstiger en soms zelfs zeer ernstige antwoorden op, maar telkens bleek dat het voor een ieder de beleving van een tevreden gevoel was. Hier enkele van die antwoorden:

'Eerst even wat koffie. Daar word ik gelukkig van.'

'De basisemotie bij mij is "gelukkig zijn". Er moeten echt vervelende dingen gebeuren wil ik niet gelukkig zijn. Maar zelfs als alles tegen lijkt te zitten en ik heb een goed gesprek met iemand of de zon breekt letterlijk door de wolken, dan ben ik eigenlijk alweer gelukkig.'

'Ik kan genieten van mijn gezin of van de natuur. Ik zie overal mogelijkheden in en ik ervaar Gods liefde en leiding in mijn leven. Dat is voor mij gelukkig zijn.'

'Ik mag van God iedere dag het gelukkig zijn ervaren. Ook al zit niet iedere dag even mee. Het weten dat we een gelukkige God hebben maakt mij blij en ontzettend gelukkig!'

'Omdat God alles in Zijn hand heeft kan ik onder alle omstandigheden toch gelukkig zijn en dankbaar.'

Ik heb nog meerdere antwoorden gekregen op mijn vraag, zoals een antwoord over *geluksamomenten*. Ik wil hier geen kritiek op geven. Ze gaven vrijwel allemaal het plan van God en de leiding van God en de redding door Christus wel degelijk als de bron van dit geluk. Het geeft alleen weer dat we allemaal, stuk voor stuk, ook ik, behept zijn met deze manier van verstaan van het Bijbelse begrip *gelukkig zijn*. In ons westerse denken is *gelukkig zijn* een beleving van emoties. In de Bijbel heeft dat er niets mee te maken.

Het sterkste antwoord op mijn eigen klein onderzoekje was wel het volgende antwoord: 'Ik ben altijd gelukkig dankzij het werk dat God heeft gedaan. Het probleem is wel dat ik me niet altijd gelukkig voel.'

Dit was echt een voltreffer voor mij. Deze sloeg de spijker op zijn kop: Ik ben altijd gelukkig dankzij het werk van God, ondanks dat ik me niet altijd gelukkig voel.

De grote aanleiding om het *gelukkig zijn* helemaal Bijbels uit te zoeken was voor mij een correspondentie, die ik had met een broeder, die ik erg graag mag en die enorm worstelt met een *vervuld gevoel* in zijn leven. Deze broeder worstelt ermee terwijl ikzelf dacht al het gedoe met emoties eigenlijk al achter me gelaten te hebben. Wat was voor mij namelijk de praktische oplossing in deze? Als ik een broeder of zuster ontmoet op mijn weg als gelovige, die mij voor de zoveelste keer vertelt dat men van mij als gelovige toch mag verwachten dat ik gelukkig ben in de betekenis van een voldaan gevoel, dan lach ik vriendelijk, bedank hem/haar inwendig voor de veroordeling die daarin weerklinkt en ga dan mijn weg met de Heer verder.

Even voor alle duidelijkheid: De manier waarop ik het dagelijks bestaan ervaar is een ploegen door een derrie van naar onderen trekkende emoties. Altijd ben ik weer blij als de avond gehaald is. Voor mij is het onduidelijk wat er tot mijn aandoening (Asperger) behoort en wat er tot mijn aard als Hein behoort. Maar mijn oplossing daarin heb ik gevonden in het feit dat wat voor emoties er ook kunnen zijn, dat de wetenschap van wie ik ben in Christus daar altijd bovenuit gaat.

De twee Bijbelse betekenissen van geluk

In het voorgaande over *gelukkig zijn* bleek overduidelijk dat wij hier in het westen dat in eerste instantie emotioneel invullen. Op zijn minst zou je er in die voorstelling een goed gevoel bij moeten hebben.

Als we nu *gelukkig zijn* in de Bijbel interpreteren als een voldaan gevoel, een emotie van tevredenheid, dan wil dat zeggen dat gelovigen bij wie dergelijke emoties nu juist helemaal ontwricht zijn, toch ergens die boot missen. Misschien dat je zelfs als conclusie dan kunt zeggen dat er toch wel iets mis is bij het geloof van die mensen.

Psalm 1:1 *Gelukkig is de man, die niet wandelt in de raad van de goddelozen*

Psalm 32:1 *Gelukkig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is*

Psalm 32:2 *Gelukkig is de mens, aan wie Yahweh de ongerechtigheid niet toerekent*

Psalm 34:8 *Gelukkig is de man, die op Hem vertrouwt*

Psalm 40:4 *Gelukkig is de man, die Yahweh tot zijn vertrouwen stelt*

Psalm 65:4 *Gelukkig is hij, die U verkiest,*

Psalm 84:5 *Gelukkig is de mens, wiens sterkte in U is, in wiens hart de gebaande wegen zijn*

Psalm 84:12 *Gelukkig is de mens, die op U vertrouwt*

Psalm 112:1 *Gelukkig is de man, die Yahweh vreest*

Psalm 128:1 *Gelukkig is een ieder, die Yahweh vreest, die in Zijn wegen wandelt*

Hierboven hebben we slechts een kleine greep van de *gelukkig* teksten in de Bijbel. Een radicale veroordeling voor de gelovige bij wie de emoties op tilt geslagen zijn en die zich dus niet zo voldaan voelt. Als *gelukkig zijn* op een

bepaalde emotie wijst, dan mag jij je (zelfs terecht) afvragen: 'Waar is dan je godvruchtige wandel? Zijn jouw overtredingen wel vergeven? Zijn je zonden wel bedekt? Is je ongerechtigheid jou inderdaad niet toegerekend? Vertrouwt je wel echt op God? Ben je wel door God verkozen? Vind jij jouw sterkte wel in de Heer? Zijn de gebaande wegen inderdaad in jou? Vrees je Yahweh?'

Wanneer *gelukkig zijn* inderdaad een emotie is, dan is de hele vastigheid van het geloof op drijfzand terecht gekomen. Er is dan geen zekerheid meer. Hoeveel gelovigen zijn ook concreet in een geloofstrijd terecht gekomen dankzij zo'n emotieprediking, waar de beleving de innerlijke bevestiging moest opleveren van wat God wel of niet zou doen/gedaan zou hebben in een persoon.

Nog even op de rit wat we in de Nederlandse taal verstaan onder *gelukkig zijn*.

1. Gelukzalig gevoel

Primair zit er in het Nederlands het gelukzalig gevoel in, zoals uitgedrukt in de synoniemen: *Blij, blijmoedig, genietend, genotvol, happy, jolig, monter, opgetogen, tevreden, verheugd, voldaan, vreugdevol, vrolijk, zalig, goed, plezierig* en *gelukkigerwijs*.

2. Het lukken van een zaak, het voorspoedig zijn.

Het Nederlands kent ook de alternatieve duiding van deze uitdrukking, die een stuk minder populair ligt. Maar juist die duiding komt een heel stuk dichterbij de Bijbelse betekenis van het woord. Die verklaring van het woord heeft de volgende synoniemen: *Voorspoedig zijn, toevallig, toevalligerwijze* in de zin van: het ons iets toevallen, *fortuinlijk zijn, gezegend zijn, begenadigd zijn* en zelfs *goddank*.

Als we nu eens even gewoon naar de Bijbel gaan.

Oude Testament (Hebreeuws):

Het grondwoord voor alle woorden betreffende *gelukkig*: ASHAR.

Letterlijke betekenis: *rechttop* of *rechtuit* (staan/gaan/zitten/lopen).

ESHER

ASHER

OSHER

Alternatieve afleiding van hetzelfde grondwoord: ASHUR.

Letterlijke betekenis: *schrede, stap, gang*.

Een samengesteld woord: ASAREL

Betekent: *God zet recht* of *God maakt gelukkig*

Nieuwe Testament (Grieks):

MAKARIZO

MAKARIOS

Naast de betekenis van *gelukkig* heeft dit woord ook de betekenis van *voorspoedig*. Dat houdt in dat het schijnbaar taalkundige verband in het Nederlands tussen *gelukkig zijn* en *het lukken van iets* er in het Grieks inderdaad ook is.

MAKARISMOS

Recht gezet zijn en *voorspoedig zijn* hebben dus meer raakvlakken met de Bijbelse manier van het spreken over geluk dan een emotioneel gevoel.

Teksten over geluk in het Oude Testament

In het voorgaande liet ik de Bijbelse basisbetekenis voor *gelukkig zijn* zien. In het Oude Testament is dat *rechttop/rechthout geplaatst zijn*. In het Nieuwe Testament is dat *het voorspoedig zijn/het lukken van iets*.

Let op!!!! Voor ons Nederlands taalgevoel slaat het helemaal nergens op dat we hier voortdurend lezen over de treden die een mens doet en over de gang die een mens gaat. Het is echter telkens hetzelfde Hebreeuwse woord, dat ook met *gelukkig* vertaald wordt en dat dus in het Hebreeuws identiek is. Juist door dit telkens naast elkaar tegen te komen in de Schrift krijgen we de uitleg te pakken over dit *gelukkig zijn*.

Genesis 30:13 *Toen zei Lea: Wat een geluk! want de dochters zullen mij zeker gelukkig achten; en zij noemde zijn naam Aser* (Nederlands vertaald: *gelukkig* of *rechttop*).

Hier hebben we de oorsprong van de stam Aser. Deze stam zal in de eindtijd (Openbaring 7:6) nog twaalfduizend getuigen de wereld verzenden. Hier hebben we de *recht plaatsing* door God van deze stam. Maar voor Lea zelf ging het erom dat ze voor de ogen van de dochters of de vrouwen *recht was gezet* tegenover Rachel.

Bij haar slavin Zilpa had Jacob hier twee zonen verwekt evenals bij de slavin Bilha van Rachel. Ze zagen het als stevige bovenmenselijke zusterworstelingen, waarbij Rachel het in vers 6 ervoer als een recht verschaffing door de Heer en Lea het hier als een *rechtzetting* door diezelfde Heer. De Heer was er ook in beide gevallen bij en verschaftte inderdaad recht (Rachel) en zette ook inderdaad recht (Lea), ondanks dit hele van God onafhankelijke geworstel. God werkt er dwars doorheen in Zijn soevereiniteit en genade.

Deuteronomium 33:29 *Jullie zijn gelukkig, Israël! wie is aan jullie gelijk? Jullie zijn een volk, verlost door Yahweh*

1Koningen 10:8 *Gelukkig zijn die stervelingen van jullie, gelukkig die knechten van jullie, die voortdurend voor jullie aangezicht staan, die jullie wijsheid horen!*

1Kronieken 4:16 *De kinderen van Jehalelel [looft God] waren Zif en Zifa, Thirea en Asareel [God zet vast].*

2Kronieken 9:7 *Gelukkig zijn uw mannen, en gelukkig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, en uw wijsheid horen.*

Blijven opletten want dit is bijzonder.

Job 5:17 *Gelukkig is de mens, wie God straft; daarom verwerp de kastijding van de Almachtige niet.*

Eigenlijk is deze uitspraak best grappig als je *gelukkig zijn* als een voldane emotie ziet. De mens die in die zin gelukkig is, zou je toch vanzelfsprekend een SM-gek noemen? Het recht gezet worden door een bestraffing is echter geheel en al in de lijn van de Bijbelse boodschap. Daar zit dan ineens niks vreemds meer aan.

Job 23:11 *Aan Zijn gang [recht gaan] heeft mijn voet vastgehouden; Zijn weg heb ik bewaard, en ben niet afgeweken*

Een emotie hierin plaatsen zou echt van de gekke zijn. Maar hier hebben we wel de bronbetekenis van wat *gelukkig zijn* Bijbels gezien letterlijk betekent.

Job 29:11 *Als een oor mij hoorde, zo hield het mij gelukkig*

Job 31:7 *Zo mijn gang [recht gaan] uit de weg geweken is, en mijn hart mijn ogen nagevolgd is, en aan mijn handen iets aankleeft*

Opnieuw de bronbetekenis zonder enige mogelijkheid er een emotie in te lezen.

Psalms 1:1 *Gelukkig is de man, die niet wandelt in de raad van de goddelozen*

Psalms 17:5 *Houdende mijn gangen [recht gaan] in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zouden wankelen*

Psalms 17:11 *In onze gang [recht gaan] hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hun ogen op ons ter aarde neer bukkend*

Tweemaal over het gaan in een rechte weg. Een feit. Geen emotie.

Psalms 32:1 *Gelukkig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is*

Psalms 32:2 *Gelukkig is de mens, aan wie Yahweh de ongerechtigheid niet toerekent*

Psalms 33:12 *Gelukkig is het volk, welks God Yahweh is*

Psalm 34:8 *Smaakt en ziet, dat Yahweh goed is; gelukkig is de man, die op Hem vertrouwt*

Psalm 37:31 *De wet van zijn God is in zijn hart; zijn gangen [recht gaan] zullen niet slibberen*

Hier hebben we een gelovige, die recht gezet is door God zelf. Dat geeft vastigheid. Hij glijdt niet uit. Maar welke emotie hij/zij erbij heeft is niet terug te vinden in deze woorden, ondanks dat het hier om het bronwoord voor *gelukkig zijn* gaat.

Psalm 40:2 *Hij heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen [recht gaan] vastgemaakt.*

Doordat hier de voeten van de gelovige op de rots gesteld zijn, daardoor is hij recht gaan staan, de Bijbelse betekenis van *gelukkig zijn*.

Psalm 40:4 *Gelukkig is de man, die Yahweh tot zijn vertrouwen stelt*

Psalm 41:1,2 *Gelukkig is hij, die zich verstandig gedraagt ten opzichte van een ellendige; ... Yahweh zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukkig gemaakt worden.*

Psalm 44:18 *Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang [recht gaan] geweken van Uw pad*

Opnieuw dat recht geplaatst zijn.

Psalm 65:4 *Gelukkig is hij, die U verkiest, en doet naderen, zodat hij woont in Uw voorhoven*

Psalm 72:17 *Alle heidenen zullen hem gelukkig roemen*

Psalm 73:2 *Maar mij aangaande, mijn voeten waren bijna uitgeweken; mijn treden [recht gaan] waren bijkans uitgeschoten.*

Opnieuw dat recht gaan.

En dan nog een serie teksten, waar je zelf je eigen conclusie wel kunt trekken:

Psalm 84:4 *Gelukkig zijn zij, die in Uw huis wonen; zij prijzen U voortdurend*

Psalm 84:5 *Gelukkig is de mens, wiens sterkte in U is, in wiens hart de gebaande wegen zijn*

Psalm 84:12 *Yahweh van de legerscharen! Gelukkig is de mens, die op U vertrouwt*

Psalm 89:15 *Gelukkig is het volk, dat het geklank kent; o Yahweh!.*

Psalm 94:12 *Gelukkig is de man, o Yahweh! die U tuchtigt, en die U onderwijst vanuit Uw wet*

Psalm 106:3 *Gelukkig zijn zij, die het recht onderhouden, die te aller tijd gerechtigheid doet*

Psalm 112:1 *Gelukkig is de man, die Yahweh vreest*

Psalm 119:1 *Gelukkig zijn de oprechten van wandel, die in de wet van Yahweh gaan*

Psalm 119:2 *Gelukkig zijn zij, die Zijn getuigenissen onderhouden, die Hem van ganser harte zoeken*

Psalm 127:5 *Gelukkig is de man, die zijn pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de poort*

Psalm 128:1 *Gelukkig is een ieder, die Yahweh vreest, die in Zijn wegen wandelt*

Psalm 128:2 *Jullie zullen eten de arbeid van jullie handen; gelukkig zullen jullie zijn, en het zal je welgaan*

Psalm 137:8 *O, dochter van Babel! die verwoest zult worden, gelukkig zal hij zijn, die u uw misdaad vergelden zal, die je aan ons misdaan hebt*

Psalm 137:9 *Gelukkig zal hij zijn, die uw kinderen grijpen, en aan de steenrots verpletteren zal*

Psalm 144:15 *Gelukkig is het volk, die het also gaat; gelukkig is het volk, wiens God Yahweh is*

Psalm 146:5 *Gelukkig is hij, die de God van Jakob tot zijn Hulp heeft*

En vanzelfsprekend leverde een tekst, waar ik bij deze studie al over zat te piekeren of ik er verder op in moest gaan, een vraag op: kunnen we in Psalm 137:9 niet beter *verstrooien* lezen dan *verpletteren*? Tja, wat staat er volgens mij eigenlijk? Psalm 137:9 *Gelukkig is hij, die jullie kinderen zal nemen en naar de Rots verstrooien.*

Het is wel een keuze, die ik maak. Het Hebreeuwse werkwoord NAPHATS kan namelijk net zo goed *verbrijzelen*, *verpletteren* als *verstrooien* betekenen. Dus eigenlijk letterlijk genomen kun je ook kiezen voor de gewone vertaling. Ik denk alleen dat deze gedachte niet overeenstemt met de algemene lijn van de Schrift.

Hier een aantal teksten met hetzelfde werkwoord, waar het niet anders dan *verstrooien* kan betekenen. Probeer die verplettering of verbrijzeling daar maar eens toe te passen.

Genesis 9:19 *Deze drie waren de zonen van Noach; zij zijn over de ganse aarde verstrooid*

1Samuël 13:11 *Toen zei Samuël: Wat heb je nou gedaan? Saul zei toen: Omdat ik zag, dat het volk zich van mij verstrooide*

Jesaja 11:12 *Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en hen die verstrooid waren uit Juda vergaderen*

Jesaja 33:3 *Van Uw verhoging zullen de heidenen verstrooid worden*

Dus het naar de Rots verstrooien van de kinderen geeft meteen ook aan dat het plan zal gelukken. Het lijkt mij heel goed mogelijk dat het verstrooien van de kinderen naar de Rots verwijst naar het weer vergaderen van het volk tot Yahweh. Kijk maar welke betekenis de Rots veelvuldig heeft.

Psalm 18:2 *Hartelijk lief heb ik U, Yahweh, mijne sterkte; Heer, mijn steenrots*

Psalm 31:4 *U bent mijn steenrots en mijn burg*

Psalm 42:10 *Ik zeg tot God, mijn steenrots: Waarom hebt U mij vergeten?*

Psalm 137:9 *Gelukkig is hij, die jullie kinderen zal nemen en naar de Rots verstrooien*

Spreuken 3:13 *Gelukkig is de mens, die wijsheid vindt, en de mens, die verstandigheid voortbrengt!*

Spreuken 3:18 *Zij is een boom van het leven voor hen, die ze aangrijpen, en iedereen, die ze vast houdt, wordt gelukkig*

Spreuken 4:14 *Treed [de grondbetekenis: rechtop staan] niet op de weg van de bozen*

Spreuken 8:32 *Nu dan, kinderen! hoort naar Mij; want gelukkig zijn zij, die Mijn wegen bewaren*

Spreuken 8:34 *Gelukkig is de mens, die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten*

Spreuken 9:6 *Treedt [de grondbetekenis: rechtop staan] in de weg van het verstand*

Spreuken 14:15 *De slechte gelooft elk woord; maar de kloekzinnige merkt op zijn gang [recht gaan]*

Spreuken 14:21 *Die zijn naaste veracht, zondigt; maar die zich over de nederigen ontfermt, die is gelukkig*

Spreuken 16:20 *Die op het woord verstandelijk let, zal het goede vinden; en die op Yahweh vertrouwt, is gelukkig*

Spreuken 20:7 *De rechtvaardige wandelt steeds in zijn oprechtheid; gelukkig zijn zijn kinderen na hem*

Spreuken 23:19 *Hoor, mijn zoon! en word wijs, en richt [de grondbetekenis: rechtop staan] je hart op de weg.*

Spreuken 28:14 *Gelukkig is de mens, die voortdurend vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen*

Spreuken 29:18 *Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar gelukkig is hij, die de wet bewaart*

Spreuken 31:28 *Haar kinderen staan op, en roemen haar gelukkig; ook haar man, en hij prijst haar*

Prediker 10:17 *Gelukkig ben jij, land! Van wie de koning een zoon van de edelen is*

Hooglied 6:9 *Zo zullen zij haar gelukkig roemen, de koninginnen en de bijwijven; en zij zullen haar prijzen*

Jesaja 1:17 *Help [de grondbetekenis: zet rechtop] de verdrukte, doe de wees recht, handelt de twistzaak van de weduwe*

Jesaja 3:12 *O, Mijn volk! die u leiden [de grondbetekenis: rechtop zetten], verleiden u*

Jesaja 9:16 *De leiders [die rechtop zetten] van dit volk zijn verleiders, en die van hen geleid worden [rechtop gezet worden], worden opgeslokt*

Hier blijkt dat ook bij het recht zetten de vraag is: Wie is degene die recht zet? In wezen draait het erom dat God ons op de juiste plek zet. Maar in deze teksten zien we anderen die pretenderen recht te zetten, maar in feite misleiden. Dan is er in feite geen rechtzetting, oftewel het Bijbelse *gelukkig zijn*.

Jesaja 30:18 *Daarom zal Yahweh wachten, opdat Hij jullie genadig is, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich over jullie ontfermt, want Yahweh is een God van het gericht; gelukkig zijn die allen, die Hem verwachten.*

Jesaja 32:20 *Gelukkig zijn jullie, die aan alle wateren zaaien*

Jesaja 56:2 *Gelukkig is de mens, die zulks doet, en des mensen kind, dat daaraan vasthoudt*

Daniël 12:12 *Gelukkig is hij, die verwacht en raakt tot duizend driehonderd vijf en dertig dagen.*

Maleachi 3:12 *Alle heidenen zullen u gelukkig noemen*

Maleachi 3:15 *...wij achten de hoogmoedigen gelukkig; ook die goddeloosheid doen*

Conclusie Oude Testament:

Het Hebreeuwse woord ASHAR heeft dus alles met *recht zetten* te maken. Degene die recht gezet is wordt in de Bijbel *gelukkig* genoemd. Dat is degene die recht gezet is. Je hebt in het Oude Testament de concrete voorstelling dat God recht zet en dat men daardoor *gelukkig* is in de Bijbelse zin van *recht gezet*. Het is zeer wel mogelijk dat men zich daarbij ook *gelukkig voelt* (in onze westerse betekenis van het woord), maar dat zit niet in het Hebreeuwse woord zelf.

Je hebt echter in het Oude Testament ook de voorstelling dat een ander dan God je recht zet. Qua Bijbels woordgebruik is men dan ook *gelukkig*, want men is recht gezet. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat ook maar iemand zich daarbij *gelukkig voelt*, behalve dan waarschijnlijk die rechtzetter zelf. Overduidelijk tekent zich hier het plaatje dat *gelukkig zijn* Bijbels gezien veraf staat van die emotionele westerse benadering.

Toch zit er een grandioze boodschap in dit Hebreeuwse woordje ASHAR. Gaan we namelijk naar het Griekse Nieuwe Testament, dan komen we daar de Griekse tegenhanger TITHEMI tegen. Dat woord betekent eveneens *rechtzetten* of *plaatsen*. Dat is op zich nog niet zo iets verwonderlijks. Maar als je een concordant hebt, dan raad ik je nu aan om echt even te controleren wat ik hier neerpen. Dit werkwoord is een verlengde vorm van THEO. Die kennen we toch wel, neem ik aan? Dat is God. God is de Plaatsers bij uitstek! Zij titel wijst in zijn geheel juist daar op.

God is de grote Plaatsers! Hij is de Rechtzetter bij uitstek! Dit zet alles wat we hebben teruggevonden in het Oude Testament over het *gelukkig zijn* en het *recht gezet worden* weer in een totaal nieuw perspectief. Bij gelovigen die heel ontvankelijke emoties op dit gebied hebben zullen de emotionele sprongetjes wellicht al niet van de lucht zijn, terwijl mensen zoals ik, waarbij de emoties [door Asperger] in een voortdurende staat van verwarring zitten, wellicht niets of hele andere dingen ervaren. Maar gelukkig zijn we allemaal omdat dat namelijk helemaal niks met die emoties te maken heeft, maar met een levende en waarachtige God, die ons allen volkomen recht zet. In Zijn plan plaatst Hij ons precies daar waar Hij ons hebben wil. Hij volvoert perfect Zijn volmaakte plan in het leven van een ieder van ons, want Hij is de grote Plaatsers. Wat een rust, ook in de chaotische wirwar van onze eigen emoties! Wat een geweldige zekerheid in ons leven!

Bepaal jij tot nu toe zelf de koers van je leven omdat je denkt dat zo'n leven je rust en overzicht geeft? No problem, God zet jou recht. Hij plaatst jou in de vrijheid. God werkt in jouw leven en Hij komt tot Zijn doel. Word je door andere mensen voortdurend recht gezet in je leven? Gebruiken ze wellicht daar zelfs vrome, godsdienstige bewoordingen voor? Zoiets als *pastoraal toezicht over jou* o.i.d. No problem. God zet jou recht. Hij plaatst jou in de vrijheid. God werkt in jouw leven en Hij komt tot Zijn doel. O, ik kan me heel goed voorstellen dat als je die bevrijdende boodschap hoort, dat je hart dan emotioneel een sprongetje maakt, maar dat is niet het gelukkig zijn in je leven. Dat recht gezet worden door God, dat is het Bijbelse gelukkig zijn.

Teksten over geluk in het Nieuwe Testament

Matteüs 5:3 *Gelukkig zijn de armen van geest; want voor hun is het Koninkrijk van de hemelen*

Matteüs 5:4 *Gelukkig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden*

Dit is weer zo'n botsende tekst wanneer je dit (westers, maar Bijbels gezien helemaal fout) als emotie leest.

Matteüs 5:5 *Gelukkig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven*

Matteüs 5:6 *Gelukkig zijn die honger en dorst naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden*

Matteüs 5:7 *Gelukkig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden*

Matteüs 5:8 *Gelukkig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien*

Matteüs 5:9 *Gelukkig zijn de vreedstichters; want zij zullen Gods kinderen genoemd worden*

Matteüs 5:10 *Gelukkig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want voor hun is het Koninkrijk der hemelen*

Daar heb je weer zo'n botsende tekst wanneer je dit als emotie leest.

Matteüs 5:11 *Gelukkig ben je, als de mensen je smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen je spreken, om Mij nentwil*

Opnieuw weer zo'n botsende tekst wanneer je dit als emotie leest.

Matteüs 11:6 *Gelukkig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden*

Matteüs 13:16 *Jullie ogen zijn gelukkig, omdat zij zien, en jullie oren, omdat zij horen*

Matteüs 16:17 *Jij bent gelukkig, Simon, Bar-jona! want vlees en bloed heeft jou dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is*

Matteüs 24:46 *Die dienstknecht is gelukkig, die zijn heer, als hij komt, zo bezig zal vinden*

Lucas 1:45 *Gelukkig is zij, die geloofd heeft; want de dingen, die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden*

Lucas 1:48 *Van nu aan zullen alle geslachten mij gelukkig prijzen*

Lucas 2:36 *Er was Anna [genade], een profetes, een dochter van Fanuël [gezicht van God], uit de stam van Aser [geluk/rechtgezet]; deze was tot grote ouderdom gekomen, welke met haar man zeven jaren had geleefd van haar maagdom af*

Lees je deze namen letterlijk, dan heb je op zich al een geweldige boodschap van God te pakken.

Lucas 6:20 *Jullie zijn gelukkig, armen, want voor jullie is het Koninkrijk Gods*

Weer zo'n botsende tekst wanneer je dit als emotie leest.

Lucas 6:21 *Jullie zijn gelukkig, die nu hongeren; want jullie zullen verzadigd worden. Jullie zijn gelukkig, die nu wenen; want jullie zullen lachen*

Nog eens opnieuw zo'n botsende tekst wanneer je dit als emotie leest.

Lucas 6:22 *Jullie zijn gelukkig, wanneer de mensen jullie haten, en wanneer zij jullie afscheiden, en smaden, en je naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil*

Dit is toch verschrikkelijk botsend als je dit als emotie leest? En toch klopt het Bijbels helemaal!

Lucas 7:23 *Gelukkig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden*

Lucas 10:23 *De ogen, die zien, wat jullie zien, zijn gelukkig*

Lucas 11:27,28 *Gelukkig is de buik, die U gedragen heeft, en de borsten, die U hebt gezogen. Maar Hij zei: Ja, gelukkig zijn zij, die het Woord van God horen, en het bewaren*

Lucas 12:37 *Gelukkig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden.*

Lucas 12:38 *Gelukkig zijn deze dienstknechten*

Lucas 12:43 *Gelukkig is de dienstknecht, die zijn heer, als hij komt, zo bezig zal vinden.*

Lucas 14:14 *Jullie zullen gelukkig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal jullie vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen*

Lucas 14:15 *Gelukkig is hij, die brood eet in het Koninkrijk Gods*

Lucas 23:29 *Er komen dagen, waarin men zeggen zal: Gelukkig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben*

Johannes 13:17 *Als jullie deze dingen weten, dan zijn jullie gelukkig als je ze ook doen*

Johannes 20:29 *Jezus zei tegen hem: Omdat je Mij gezien hebt, Thomas, heb je geloofd; zij, die niet gezien hebben, en het toch zullen geloven, die zijn gelukkig*

Handelingen 20:35 *Het is gelukkiger om te geven, dan te ontvangen*

Handelingen 26:2 *Ik acht mezelf gelukkig, o koning Agrippa, dat ik mij vandaag voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word*

Romeinen 4:6-9 *Zoals ook David de mens gelukkig verklaart, die God gerechtigheid toerekent, zonder werken: Zij zijn gelukkig, van wie de ongerechtigheden vergeven zijn, en van wie de zonden bedekt zijn; Gelukkig is de man, die de Heere de zonden niet toerekent. Geldt dit geluk nu de besnedene of ook de onbesnedene? Wij zeggen immers, dat aan Abraham het geloof tot gerechtigheid gerekend is*

Romeinen 14:22 *Gelukkig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt*

1Korinthiërs 7:40 *Zij is gelukkiger als zij zo blijft, naar mijn gevoelen*

Galaten 4:15 *Waar in prezen jullie je toen gelukkig?*

1Timoteüs 1:11 *Het Evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij toevertrouwd is*

1Timoteüs 6:15 *Welke op Zijn tijd vertonen zal de gelukkige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heer der heren*

Titus 2:13 *Verwachtende de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de groten God en onzen Redder Jezus Christus*

Jakobus 1:12 *Gelukkig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon van het leven ontvangen, die de Heere beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben*

Jakobus 1:25 *Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader van het werk, deze, zeg ik, zal gelukkig zijn in dit zijn doen*

Jakobus 5:11 *Zie, wij prijzen hen gelukkig, die volharden*

1Petrus 3:14 *Als je lijdt om der gerechtigheid wil, dan ben je gelukkig*

1Petrus 4:14 *Als je gesmaad wordt om de Naam van Christus, dan ben je gelukkig; want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op je*

Openbaring 1:3 *Gelukkig is hij, die leest, en zijn zij, die horen de woorden van deze profetie, en die bewaren, wat daarin geschreven is; want de tijd is nabij*

Openbaring 14:13 *Gelukkig zijn de doden, die in de Heer sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen*

Openbaring 16:15 *Ziet, Ik kom als een dief. Gelukkig is hij, die waakt en zijn kleren bewaart, opdat hij niet naakt wandelt, en men zijn schaamte niet ziet*

Openbaring 19:9 *Gelukkig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam*

Openbaring 20:6 *Gelukkig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren*

Openbaring 22:7 *Zie, Ik kom haastig; gelukkig is hij, die de woorden van de profetie van dit boek bewaart*

Openbaring 22:14 *Gelukkig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom van het leven, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad*

Gods gelukkige plan overstijgt elk geluksgevoel

Ik ben alle teksten in het Nieuwe Testament langs gegaan. Ook deze hele reeks Bijbelteksten tekent al direct dat de uitspraken over *gelukkig zijn* opvatten als een emotioneel welbevinden ronduit belachelijk is. Dan zouden we vol blijdschap zijn over het feit dat we treuren, over het feit dat we vervolgd worden, over het feit dat de mensen ons belachelijk maken, de spot met ons drijven en over ons liegen, over het feit dat we arm zijn en honger hebben, over het feit dat we steeds moeten huilen en dat mensen ons als de verpersoonlijking van het kwaad zien. Nou niet echt een feestje om je happy bij te voelen. Ik denk echt niet dat Christus bedoeld heeft dat we zo'n stelletje mafkezen zouden zijn.

Ook in dit Griekse Nieuwe Testament heeft het *gelukkig zijn* geen emotionele invulling. Het heeft duidelijk wel raakvlakken met het tweede kenmerk (dat een stuk onbekender is) van het *gelukkig zijn* in de Nederlandse taal:

2. Het lukken van een zaak, het voorspoedig zijn.

Het Nederlands kent ook de alternatieve duiding van deze uitdrukking, die een stuk minder populair is. Maar juist die duiding komt een heel stuk dichterbij de Bijbelse betekenis van het woord. Die verklaring van het woord heeft de volgende synoniemen: *voorspoedig zijn, toevallig, toevalligerwijze* in de zin van: *het ons iets toevallen, fortuinlijk zijn, gezegend zijn, begenadigd zijn* en zelfs *goddank*.

Het Griekse woord wijst op het *gelukken* of het *lukken* van een zaak. Ook bij dit woord stoot ik maar gelijk door naar het lukken van het plan van God. In die zin is God de gelukkige God.

1Timoteüs 1:11 *Het Evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij toevertrouwd is*

1Timoteüs 6:15 *Welke op Zijn tijd vertonen zal de gelukkige en alleen machtige Heer, de Koning der koningen, en Heer der heren*

God zelf heeft een plan, dat tot op de allerlaatste finesses gaat lukken omdat God de God is, die alles lukt, oftewel de gelukkige God, de gelukkige en alleen machtige Heer, de Koning der koningen en Heer der heren. Dat maakt ons uitzicht, onze verwachting, ook zo absoluut stevig en vast omdat het de gelukkige hoop is.

Titus 2:13 *Verwachtende de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Redder Jezus Christus*

Het kenmerk van onze gelukkige God is niet een onzekere emotie van welbevinden. Het kenmerk is dat God een vast plan heeft dat ook volkomen voltrokken zal worden. Het schijnbaar 'christelijke' verhaal dat de zonde van de mens roet in het eten gegooid heeft van Gods plan en dat God dus een alternatief in Zijn Zoon moest bedenken, werpt inderdaad een enorme schaduw over het Bijbelse plan van God. In werkelijkheid ligt er geen schaduw over, maar voor de 'christelijke' leer wel. Men ziet daardoor feitelijk God als de grote verliezer. Een kleine kudde zal in die gedachtegang gered worden, maar de overgrote meerderheid gaat dan voor altijd verloren. Geen gelukkige God in de zin van: Zijn plan was leuk, maar lukt niet, helaas. Daar zal die God mee moeten leren leven.

Zit er nu een relatie tussen het *gelukkig zijn* in het Oude Testament, dat toch wijst op het recht plaatsen door God, en het *gelukkig zijn* in het Nieuwe Testament, dat toch wijst op het lukken van Gods plan? Daarvoor moeten we naar het plan van God. Vanuit het Oude Testament zagen we reeds dat deze God de grote *Plaatser* is, wat in het Grieks de link tussen THEO en TITHEMI is. Nu blijkt het Griekse woord voor het plan PROTHEMIS te zijn, afkomstig van het bronwoord PROTITHEMI, oftewel het *van tevoren plaatsen*. Alles is hier dus aan elkaar gelinkt. God is de Plaatser. Hij is Degene die recht zet/plaatst. God heeft een plan, oftewel een van tevoren plaatsing. Alles in dat plan zal deze Plaatser gelukken. Het doordenken over *gelukkig zijn* in de Bijbel tekent dus een ongekend prachtig scenario. Wat is dan wel die/dat voorplaatsing/plan van God?

Romeinen 8:28 *Wij weten, dat hun die God liefhebben, alle dingen samenwerken tot in het goede; hun die in overeenstemming met Zijn plan geroepen zijn*

Romeinen 9:11 *Toen de kinderen nog niet geboren waren en niets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het plan van God in overeenstemming met verkiezing blijven zou, niet op grond van werken, maar uit Hem die roept*

Efeziërs 1:11 *In Christus, in wie wij ook erfgenamen geworden zijn, waartoe wij tevoren bestemd waren, overeenkomstig het plan van Hem, die alles werkt in overeenstemming met de raad van Zijn wil*

Efeziërs 3:11 *Het plan van de aionen [eeuwen], dat God heeft opgevat in Christus Jezus, onze Heer*

2Timoteüs 1:9 *Hij heeft ons gered en geroepen met een heilige roeping, niet in overeenstemming met onze werken, maar in overeenstemming met Zijn eigen plan en de genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden van de aionen [eeuwen]*

Dus voordat alle tijdperken/aionen door God zelf in het leven waren geroepen had God al een plan, oftewel een van tevoren plaatsing. Die van tevoren plaatsing ligt vast in Christus Jezus. Het is een plan/een voorplaatsing van diezelfde tijdperken/aionen. Dat plan, oftewel die voorplaatsing betreft de leden van het Lichaam van Christus als erfgenamen in Christus. Dat plan/die voorplaatsing betreft ook de uitverkiezing van de kinderen van Israël. Dat plan, oftewel die voorplaatsing werkt God uit in Zijn kinderen dwars door alle dingen (goed en kwaad) heen, die deze kinderen van God ondergaan.

God is de grote Plaatser. Hij plaatst in ons leven in overeenstemming met Zijn van tevoren plaatsing. Hij plaatst recht en alles zal Hem gelukken. Hij komt tot Zijn perfecte einddoel. Hij is de gelukkige God. Kun je dan ook begrijpen waarom Paulus in één adem spreekt over Gods eigen plan en de genade in Christus Jezus? Dit overstijgt echt al het denkbare, ja zelfs elke emotioneel mogelijke geladenheid. Hier hebben we de overvloeiende rijkdommen van Gods genade voor mensen met goed functionerende emoties even zo goed als voor mensen met beschadigde emoties. Alles genade!!!!

www.pronk-stukjes.nl